

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА

„ПОМОЩ ЗА ПЕНСИОНИРАНЕ” (изменена и допълнена)

Съвременната концепция за сигурност в професионалното развитие изисква подкрепа за осигуряване на плавен преход между различните етапи от трудовия живот. Застаряването на населението и негативните демографски тенденции са реална заплаха за дългосрочната икономическа и фискална устойчивост на страната. Ето защо е необходимо да се вземат мерки за увеличаване участието на пазара на труда и предлагането на работна сила на по-възрастните работници. Включването и оставането в заетост на безработните лица над 60-годишна възраст е изключително важно предвид отрицателния естествен прираст, който изисква участие на лицата от по-високите възрастови групи като резерв за предлагането на труд.

Специфична подгрупа при по-възрастните безработни лица е тази на лицата, на които не им достигат възраст и/или осигурителен стаж, за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

I. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране на безработни лица над 60 г., които търсят работа и са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“ (ДБТ).

II. НЕПОСРЕДСТВЕНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Осигуряване на заетост на пълно или непълно работно време, за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца, на безработни лица над 60 г., регистрирани в ДБТ, което подобрява възможностите на лицата, включени в Програмата да придобият право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО);
- Подкрепа за прехода от безработица към работа и пенсиониране на лица от целевата група;
- Намаление на социалното напрежение и осигуряване на трудова реализация на група безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда.

III. УЧАСТНИЦИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Участници в Програмата са безработни лица над 60 г., които търсят работа и са регистрирани в ДБТ.

Лица от същата група с висок образователен статус и квалификация, с оглед използване на експертните им възможности, могат да бъдат назначавани като консултанти за подпомагане на работодателите. Целта е да се предава натрупания опит между генерациите.

Програмата се реализира във всички общини в страната.

Дирекциите „Бюро по труда” изготвят списъци на регистрираните безработни лица, които отговарят на условията за участие в Програмата.

Работодатели по Програмата са частни и държавни предприятия, юридически лица с нестопанска цел, общински администрации, общински предприятия и други, които отговарят на изискванията на чл. 56, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ).

IV. РЕД И УСЛОВИЯ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

- 4.1. Програмата е разработена на основание чл. 31, ал. 1 от ЗНЗ.
- 4.2. Програмата се финансира от държавния бюджет на основание чл. 16, т. 2 от ЗНЗ.
- 4.3. Дирекциите „Бюро по труда“ сключват договори с работодателите при спазване на принципите на законосъобразност, равнопоставеност и прозрачност.
- 4.4. При изрично заявено писмено съгласие на безработните лица, може да им бъде осигурена по Програмата заетост на трудов договор на непълно работно време.
- 4.5. Работодателите наемат безработните лица за работа по Програмата за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца, но до навършване на изискуемата възраст, когато лицата придобиват право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО.
- 4.6. На лицата, отговарящи на условията за включване в Програмата, се осигурява заетост за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца, но до навършване на изискуемата възраст, когато придобиват право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО или при упражнено право на ранно пенсиониране, съгласно чл. 68а от КСО.
- 4.7. Лица, които участват/са участвали в Програмата и не могат да придобият/не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 68 от КСО, поради настъпили промени в нормативната уредба или поради прекратяване на трудовото им правоотношение без виновно поведение от тяхна страна, могат да продължат участието си/да се включат отново, като общият срок на участие в Програмата е до максимално определения срок от 24 месеца и до придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1-2 от КСО.
- 4.8. Едно и също лице може да бъде включено в Програмата само веднъж с изключение на случаите по т. 4.7.

V. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

- Законосъобразност – Програмата е разработена на основание чл. 31 от ЗНЗ и се реализира при спазване на разпоредбите на чл. 16, т. 2, чл. 16а, ал. 1 и чл. 56 от ЗНЗ;
- Недопускане на дискриминация, основана на етническа принадлежност, пол, възраст, религиозни убеждения, политическа принадлежност и други признаци;
- Социално партньорство при реализация на Програмата на национално, общинско и местно ниво;
- Ресурсна осигуреност – финансиране от държавния бюджет съгласно Националния план за действие по заетостта;
- Осигуряване правото на труд при спазване на законовите разпоредби за здравословни и безопасни условия на труд;
- Доброволност при участие в Програмата;
- Гарантиране изплащането на месечно възнаграждение на включените в заетост по Програмата лица;
- Прозрачност и гласност – ангажиране в реализацията на Програмата на различни управленски, икономически и обществени структури.

VI. ИНСТИТУЦИИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Министерство на труда и социалната политика

- Разработва Програмата;
- Министърът на труда и социалната политика утвърждава Програмата на основание чл.31, ал. 5 от ЗНЗ. При необходимост издава заповед за промени в Програмата;

- Осигурява необходимите финансови средства за реализация на Програмата от бюджета за активна политика на пазара на труда за съответната година;
- Извършва обща координация и контрол при реализация на Програмата;
- Извършва оценка на ефективността от действието на Програмата.

2. Агенция по заетостта

- Разпределя необходимите средства за реализацията на Програмата по региони;
- Оказва методическо ръководство, координация и организация по прилагане на Програмата;
- Осъществява непрекъснат контрол по изпълнението на Програмата;
- Осигурява информация за реализация на Програмата.

3. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

- Осъществява контрол относно използването по предназначение на предоставените по Програмата средства, съгласно законовите разпоредби;
- Контролира работодателите, включени в Програмата, за спазване на трудовото законодателство и условията на труд.

4. Дирекции „Регионална служба по заетостта”

- Методически подпомагат и оказват непосредствена помощ на дирекциите „Бюро по труда” при реализацията на Програмата;
- Превеждат необходимите средства по сключените договори между дирекциите „Бюро по труда” от региона и работодателите;
- Предоставят информация в Агенцията по заетостта във връзка с реализацията на Програмата;
- Координират връзките между институциите на регионално ниво.

5. Дирекции „Бюро по труда”

- Информират и консултират безработните лица и работодателите за условията за участие в Програмата;
- Изготвят списъци на безработните лица, отговарящи на условията за участие в Програмата;
- Приемат заявките на работодателите за работни места, разкрити по Програмата;
- Извършват първоначалния подбор и насочват безработните лица към работодателите за работа по Програмата;
- Сключват договори с работодателите за финансиране по Програмата;
- Заявяват в дирекциите „Регионална служба по заетостта” потребностите от средства, необходими за изпълнение на Програмата;
- Контролират работодателите и наетите лица за спазване на договора по Програмата;
- Предоставят информация на заинтересованите институции във връзка с реализацията на Програмата.

6. Комисии по заетостта

- Съдействат за реализацията на Програмата;
- Осъществяват мониторинг и контрол на реализацията на дейностите по Програмата.

7. Съвет за сътрудничество

- Осъществява наблюдение и контрол по реализацията на Програмата.

8. Работодатели

- Подават заявки в дирекциите „Бюро по труда” за наемане на безработни лица по Програмата;
- Сключват договор със съответната Дирекция „Бюро по труда” за предоставяне на средства по Програмата;
- Сключват трудови договори по Кодекса на труда с безработните лица, насочени от дирекции „Бюро по труда”, които започват работа по Програмата за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца;
- Изплащат трудовите възнаграждения за фактически отработено време на наетите по Програмата лица, в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда. Осигуряват наетите по Програмата лица, в съответствие с КСО и Закона за здравното осигуряване;
- Осигуряват финансови средства за финансиране на разходи, които не се поемат от държавния бюджет.

VII. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се финансира със средства от държавния бюджет съгласно чл. 16, т. 2 и чл.31 от ЗНЗ.

1. На работодател, който наеме по трудов договор на пълно или непълно работно време безработно лице за работа по Програмата, се предоставят средства от държавния бюджет за:

1.1. Трудово възнаграждение за действително отработено време, в размери ежегодно определяни в Националния план за действие по заетостта за съответната календарна година, за лица:

1.1.1. наети на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД, е определено като завършена степен на висше образование;

1.1.2. наети на длъжности, за заемането на които не се изисква като минимално образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД, завършена степен на висше образование;

1.2. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и нормативните актове за неговото прилагане върху средствата по т. 1.1;

1.3. Възнаграждение за основен платен годишен отпуск по чл.155 или 319 от Кодекса на труда;

1.4. Възнаграждение по чл.40, ал. 5 от КСО;

1.5. Дължимите вноски за сметка на работодателя за фондовете на ДОО: „Пенсии”, „Трудова злополука и професионална болест”, „Общо заболяване и майчинство” и за Националната здравноосигурителна каса, върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 1.3 и т. 1.4, съгласно чл. 6, ал. 3 от КСО, както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса, определени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година и в Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за съответната година.

2. Във връзка с чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО, лицата, включени в Програмата, не се осигуряват за безработица.

Средствата се предоставят за всяко лице, наето по Програмата, за времето, през което е било на работа, но за не повече от 24 месеца.

Работодателите осигуряват средства за:

- материалните разходи за обезпечаване на разкритите работни места по Програмата;

- всички задължителни плащания по Кодекса на труда и осигуровките върху тях, които не се поемат от държавния бюджет.

VIII. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се реализира до 31.12.2025 г., като ежегодно бюджетът ѝ се утвърждава с Националния план за действие по заетостта. След анализ на изпълнението, в зависимост от постигнатите резултати и при необходимост, действието ѝ може да бъде продължено.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от реализацията на дейностите по Програмата се очаква:

- Осигуряване на заетост и подпомагане на наетите безработни лица да се интегрират на пазара на труда или да подобрят възможностите си да придобият право на пенсия;
- Икономия на средства за социално подпомагане;
- Реализация на висококвалифицирани кадри и приемственост между поколенията.

X. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА

В хода на реализацията на Програмата органите, отговорни за изпълнението ѝ, упражняват непрекъснат контрол относно:

- правилното разпределение и разходване на средствата;
- спазване на трудовото законодателство от страна на работодателите, сключили договори с дирекции „Бюро по труда”.

На база резултатите се предприемат превантивни мерки за спазване на трудовото законодателство и целесъобразното разпределение и разходване на средствата по Програмата.

В края на съответната година отговорните за изпълнението на Програмата институции:

- отчитат изпълнението на Програмата на база на събраната информация по регламентирания показател и преките наблюдения;
- анализират постигането на целите на Програмата и изразходването на средствата по нея, като се посочват срещаните трудности при реализацията на Програмата и предлагат мерки за преодоляването им;
- правят предложения до министъра на труда и социалната политика за промени в Програмата.